

Magazine

24 march 2025, Wouter van den Eijkkel

Het atelier van... Frans van Lent

Frans van Lent, zelfportret in het atelier (Dordrecht 2025).

Als je twee ateliers hebt, in twee landen, maak je dan in elk atelier ander werk? We vroegen het Frans van Lent. Hij werkt afwisselend in Dordrecht en in Hautefort, in de Dordogne. De verschillen zijn aanzienlijk. Werk dat hij in Nederland maakt is conceptueler. De score, de instructies bij een performance, kan hij vooraf in detail uitwerken. Achteraf hoeft hij zelden iets aan te passen. In Frankrijk werkt hij intuïtiever en is hij zelf soms ook verrast over de uitkomst.

Deze zomer organiseert Van Lent het derde Nieuwstraat Festival, een performancefestival in de Dordtse straat waar hij woont. Op een zaterdag in juni of juli zullen vrijwilligers performances uitvoeren aan de hand van scores van internationale kunstenaars. Vooraf wordt niet bekendgemaakt wanneer het festival plaatsvindt, zodat de personen die de werken opvoeren dit in een anonieme en veilige omgeving kunnen doen.

Van Lent zoekt nog vrijwilligers om de performances op te voeren. Gevraagd naar een profielschets van de vrijwilligers, zegt hij: 'Vrijwilligers zouden moeten worden aangetrokken door de thematiek van het onopvallende. Het festival moet voor hen vooral de waarde hebben van een persoonlijk experiment.'

Je woont en werkt in Dordrecht en in Hautefort, Frankrijk. Heb je op beide plekken een atelier? Hoe zien je ateliers eruit?

Op beide plekken heb ik een atelier maar ze zijn heel verschillend. In Dordrecht werk ik in een klaslokaal in een voormalige basisschool. Het gebouw werd ooit verbouwd tot een ateliergebouw waarin 10 kunstenaars werken. Op die plek ben ik vooral gericht op de verbinding van mijn werk met anderen, organiseer ik acties in en buiten mijn atelier en zet ik onder meer kleinschalige festivals op.

In Hautefort werk ik in een ruimte in mijn huis, maar daar beschouw ik de landelijke omgeving van het huis als mijn echte atelier. Ik wandel veel en mijn werk ontstaat uit de voortdurende wisselwerking met de omgeving. Daar ben ik meer gericht op reflectie in afzondering.

Wat heeft een goede werkplek voor jou nodig?

Eigenlijk vind ik maar één ding echt belangrijk: Een werkplek moet een plek zijn die me aanzet tot het maken van werk. Dat kan binnen zijn, met mijn boeken en de computer binnen handbereik, maar vooral ook buiten in stilte, met of zonder camera.

Merk je dat je ander werk maakt in Frankrijk dan in Nederland en vice versa?

Omdat beide plaatsen zo verschillend zijn is het hele werkproces ook heel verschillend en ontstaat wezenlijk ander werk.

Frans van Lent, Staan (Tenerife 2010).

Wat bedoel je daarmee?

Het werk is wat verschillend in intentie en gevoel. Wat ik in Nederland maak is vaak conceptueler van opzet. Die werken zijn vaak voor de uitvoering al helemaal in details uitgedacht, moeten alleen nog daadwerkelijk uitgevoerd worden. Zoals bijvoorbeeld het werk '**A Day**' (2024).

Wat ik in Frankrijk maak, gaat vaak over mijn fysieke aanwezigheid in het landschap. Het werk is meer intuïtie gestuurd. Dat proces is doorgaans opener en vaak ben ik zelf verrast door wat er ontstaat, zoals bijvoorbeeld het geval is in '**Right and left**' (2025).

Bij de eerste categorie kan ik de tekstuele omschrijving tevoren zo goed als definitief schrijven, bij de tweede categorie verandert in de beschrijving na afloop meestal veel. Maar het zijn geen wetten hoor, er zitten veel nuances tussen.

Jouw galerie, Studio Seine, omschrijft je praktijk als een 'conceptgedreven onderzoeksproces dat wordt geleid door persoonlijke ervaring'. Dat klinkt vrij abstract, kan je hier een voorbeeld van geven?

Bij wijze van voorbeeld: het volgende werk werd opgezet en is uitgevoerd als een performance. De beschrijving van het proces is, na realisering van de performance, het enige wat er over is:

Short-term memory (2019)
*This morning we drove out to the fields.
We stepped out of the car and started to walk.
My camera was charged, and in it was an empty memory card.
I took photos of the scenery we walked through.
We walked for about an hour, then we sat down.

After a few minutes we walked back on the same route.
At every spot where I had earlier taken a photo,
I now deleted that specific photo.
When we arrived at the car park, the card was empty again.
We got in the car and drove away.*

Bij dit soort werken wil ik graag dat het concept wordt gelezen als een suggestie van mij, als een mogelijkheid voor de lezer om het zelf ook uit te voeren. Die persoonlijke ervaring is waar ik naar streef, zowel de ervaring van mijzelf als de ervaring van mijn 'publiek'.

Een tekstwerk als het bovenstaande blijft vaak ook zonder beeld. Ik denk dat een beeld de gebeurtenis definieert als iets dat de 'ander' (de kunstenaar) heeft meegemaakt. Het maakt je daarmee als lezer tot buitenstaander. Ik wil liever dat de lezer zich een betrokkene voelt, dat hij/zij de performance ziet als, in potentie, een eigen ervaring. Meer het idee van 'als ik het zou willen, zou ik dit zelf ook zo kunnen uitvoeren'.

In 2016 heb ik **TheConceptBank.org** opgezet. Een website waarop gedoneerde scores (beschrijvingen) van 60 kunstenaars staan. Die scores kan je als bezoeker gratis uitprinten en vervolgens zelf performen waar en wanneer je wilt, anders gezegd: je kunt het artistieke concept van een kunstenaar omvormen tot een eigen ervaring.

Me in a place I've never been before.
Frans van Lent, Places, 2023, Studio Seine

Veel van je werk valt onder performancekunst. Er blijft in materiele zin vaak weinig over van je werk, behoudens een handleiding voor of foto's van de performance. Is dat niet lastig om op die manier een oeuvre op te bouwen?

De performances vinden doorgaans plaats zonder publiek, dus dan is een tekst na realisering vaak het enige wat er van te zien is. Die teksten lijken soms op wel wat op poëzie; ik zoek naar de meest compacte en eenduidige vorm. Poëzie komt vaak pas echt tot wasdom in de overwegingen en in de reflectie van de lezer. Ik vind het mooi als mijn werk leidt tot een nieuwe gedachte, tot een nieuw inzicht.

Ik zie de publicaties op mijn website eigenlijk als een voortdurend groeiende oeuvrecatalogus. Ik beschouw het publiceren op die website in het algemeen als het voltooiën van het werk. Overigens bestaan niet al mijn werken alleen uit tekst. Afhankelijk van het karakter van een werk gebruik ik ook veel fotografie, video, of audio. Ik heb geen vaste regels.

In juni of juli vindt het derde Nieuwstraat Festival plaats. Wat is het en waarom ben je ermee begonnen?

De Nieuwstraat is de straat waarin ik woon, een gewone straat in het centrum van Dordrecht. Op een onaangekondigde zaterdag in juni/juli 2025, tussen zonsopgang en middernacht, vindt het 3e Nieuwstraat Festival plaats. Op deze dag zullen vrijwilligers - vaak onopgemerkt - performances uitvoeren aan de hand van instructies of 'scores' van internationale kunstenaars.

Voorbijgangers zullen de werken waarnemen, maar, buiten een duidelijke artistieke context, misschien niet herkennen als kunst/performance. Het ongewone verbergt zich dus in het gewone.

Waarom is het belangrijk dat het niet van tevoren wordt gecommuniceerd wanneer het plaatsvindt?

Het bijzondere aan dit soort festival is dat het zich niet richt op een publiek van toeschouwers. Het draait vooral om de ervaringen van de personen die het werk performen, zij vormen in zekere zin hun eigen publiek. De handelingen die zij uitvoeren hebben voor de toevallige voorbijgangers geen speciale betekenis, omdat er geen sprake is van een duidelijke artistieke context.

De vrijwilligers voeren hun performance uit in (een voor hen veilige) anonimiteit. Om die reden worden de data tevoren niet gecommuniceerd. Een toegestroomd publiek zou namelijk die hele anonieme opzet teniet doen. Het festival is er één uit een lange reeks, beginnend met het Unnoticed Art Festival dat ik in 2014 organiseerde in Haarlem. Van dit festival is een boek verschenen (Unnoticed Art), uitgegeven door Jap Sam Books.

Me in a place I know very well.
Frans van Lent, Places, 2023, Studio Seine

De performances tijdens het Nieuwstraat Festival worden uitgevoerd door vrijwilligers. Wil je een oproep doen voor vrijwilligers – wat moeten ze zoal kunnen?

Vrijwilligers zouden moeten worden aangetrokken door de thematiek van het onopvallende. Het festival moet voor hen vooral de waarde hebben van een persoonlijk experiment. Tegelijkertijd betreft het ook de samenwerking met een groep onbekende maar gelijkgestemde mensen. Daarbij is er ook de prikkelende gevoel van een samen gedeeld geheim. Wil je deelnemen, stuur dan een mailtje met een korte motivering aan nieuwstraat@unnoticedart.com. Hou dan wel in gedachten dat het een no-budget project is.

Waar werk je op dit moment aan?

Op dit moment organiseer ik de 1 uur durende Equinox-performancemanifestatie op 23 maart in Dordrecht. Twintig performers improviseren samen om de halfjaarlijkse equinox te vieren. Vanaf half april ben ik twee maanden aan het werk in residency bij Foundation Obras in de buurt van Evora in Portugal. Dat worden twee maanden van verstilling, in een gebied van kurkeiken en marmergroeven. In mijn hoofd ben ik daar al een beetje in de buurt.